

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/30/36/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. DECEMBER 19. 10.00

Helyszín: IM IV. emelet 439/a. tárgyaló

Időpont: 2017. december 19. 10.00

Tárgy: a Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Juhász Péter, az EMMI Fogyatékossgügyi Főosztályának vezetője köszöntötte a résztvevőket. Kérte a TMCS tagjait, hogy az anyagokat szerkeszthető formában is küldjék meg, hogy a javaslatcsomag összeállítása könnyebb legyen. Megköszönte az ülés témájában megküldött észrevételeket. Elmondta, hogy nagyon sok észrevétel érkezett, az ülés munkamenetére azt a javaslatot tette, hogy témacsoportok szerint haladjon a vita. A résztvevők elfogadták a javaslatot.

Szabó-Princz Viktória, az Emberi jogi Munkacsoport Titkárságának titkárságvezetője beszámolt róla, hogy 2017. december 15-én sor került az Emberi Jogi Munkacsoport ülésére, melynek első napirendi pontja a Fogyatékossggal Élők Jogaiért Felelős TMCS keretében lezajlott egyeztetések ismertetése volt. **Nyitrai Imre** helyettes államtitkár úr tájékoztatta a Munkacsoportot az egyeztetésekről, illetve a Munkacsoport tagjai részére továbbításra kerültek az eddig beérkezett javaslatok. **Dr. Völner Pál**, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke javaslatára azt a munkamenetet fogadta el a Munkacsoport, hogy a végleges javaslatcsomagot írásban megküldi a Titkárság a Munkacsoport tagjainak, az EJMCS írásban dönt arról, hogy a Fogyatékossgügyi Tárcaközi Bizottság és az Országos Fogyatékossgügyi Tanács elé kerülhessen a civil javaslatokból összeállított anyag. Hozzátette, hogy amennyiben a tagok közül valaki kéri, a Munkacsoport összehívásra kerül az ügyben.

1. napirendi pont: Az ENSZ Fogyatékossggal Élő Személyek Jogairól Szóló ENSZ Egyezményének (CRPD) aktuális országjelentése – polgári és politikai jogok

Dr. Juhász Péter a gondnokság, választójog, támogatott döntéshozatal témakörével kapcsolatosan elmondta, hogy a beérkezett anyagok közül a Fáy Károly Egyesület, a Kézenfogva Alapítvány, és a MEOSZ beadványa érintette ezeket a kérdésköröket, melyek időben megérkeztek, ezért a tárgyalását a kormányzati reakciókkal javasolta kezdeni.

Dr. Bibó Zoltán az IM Alkotmányjogi Főosztály képviselőjében a választójoggal kapcsolatban elmondta, hogy tematikus munkacsoportüléseken szakértői szinten egyeztettek részben a támogatott döntéshozatal, részben a választójog témájában. Kiemelte, hogy a magyar szabályozásban bizonyos előrelépések történtek az Alaptörvény hatályba lépésével. Az Alaptörvény hatályba lépése előtt az Alkotmány nem biztosította annak a lehetőségét, hogy vizsgálni lehessen a belátási képességet. A 2012. január 1-én hatályba lépő új Alaptörvényi szabályok alapján, a XXIII. cikk (6) bekezdése alapján a választójog korlátozására belátási képesség korlátozottsága alapján van lehetőség. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény biztosítja, hogy a gondnokság alá helyezési eljárásokban a gondnokságot kimondó ítéletek során a Bíróságoknak kötelező, hogy a választójog

kizárása tekintetében is határozzon. Ez a szabályozás összhangban van mind a Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányával (a továbbiakban: ICCPR), mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatával és az Emberi Jogok Európai Egyezményével. Továbbá kiemelte, hogy a választójog korlátozásának kimondása minden esetben igazságügyi pszichiátriai szakértő szakvéleménye alapján történik. Az új választási eljárási törvényben külön alcím foglalkozik azzal, hogy a fogyatékossgal élő választópolgárok gyakorolhassák választójogukat, továbbá lehetőség van a választási törvény 181. §-a alapján arra, hogy segítők vehessenek részt a szavazás folyamatában a választó helyiségekben, abban az esetben, ha segítők részvétel nem áll rendelkezésre, a szavazatszámlláló bizottság két tagja segítheti a választópolgárt.

Dr. Boros Zsuzsa az IM Civilisztikai és Igazságügyi Kodifikációs Főosztály képviselőjében a cselekvőképesség korlátozásával kapcsolatban elmondta, hogy 2014. március 15-én lépett hatályba az új Polgári Törvénykönyv, ami a korábbi szabályozáshoz képest bevezetett előremutató változásokat. A cselekvőképesség általánosan most már nem, csak ügycsoportokra korlátozható, a bírónak sokkal inkább figyelembe kell vennie az egyéni körélményeket, minden esetben kötelező a felülvizsgálat, bevezetésre került az előzetes jognyilatkozat tételének lehetősége, illetve a Ptk. megemlíti a támogatott döntéshozatalt is, amiről a gyámhatóság dönt. A bíró az arányosság és szükségesség elvének figyelembe vételével dönthet úgy, hogy a cselekvőképesség korlátozására nincsen szükség, hanem javaslatot tesz támogató kirendelésére, amihez nincs kötve az érintett személy. A Ptk. öt évben határozta meg ezeknek a változásoknak az átmeneti időszakát. A bíróság 2014-2019. között mindenkit felülvizsgál, akinek a cselekvőképessége valamilyen módon korlátozva van, vagy adott esetben cselekvőképtelen volt. A bírói gyakorlat alakulásáról messzemenő következtetéseket levonni az átmeneti időszak letelte után lehet majd, az OBH által vezetett nyilvántartásban lévő adatok sem feltétlenül meghatározóak. Az öt éves ciklus végén lehet majd látni, hogy a Ptk. által bevezetett változtatások mit eredményeztek a cselekvőképesség korlátozása tekintetében, hányan lesznek cselekvőképtelenek, ügycsoportban korlátozottak, illetve mennyien tudják a támogatott döntéshozatalt igénybe venni. A támogatott döntéshozatalról egy szakaszban rendelkezik a Ptk., a részletszabályait az EMMI hatáskörébe tartozó támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény tartalmazza.

Dr. Lantai Csilla az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztály képviselőjében a Ptk. által meghatározott öt éves átmeneti időszakkal kapcsolatban elmondta, hogy a Gyámhatóságok ennek érdekében hivatalból folyamatosan indítják a felülvizsgálat iránti eljárásokat, melyeket az EMMI rendszeresen monitoroz. A támogatott döntéshozatal vonatkozásában javulás látható. Nem csak az OBH statisztikája áll rendelkezésre, hanem a gyámhatósági statisztika is. KSH, OSAP statisztikák alapján beszámolt arról, hogy folyamatosan növekszik a támogatott döntéshozatalban részesülő személyek száma. A bíróságok részéről is növekvő számban mind a gondnokság alá helyezési eljárások során történnek kezdeményezések, mind a felülvizsgálati eljárásokban sor kerül arra, hogy javaslatot tegyenek a támogatott döntéshozatal alkalmazására. A gyámhatóságot köti az erre vonatkozó törvényi szabály, mely szerint csak az adott személy egyetértése esetén lehet kirendelni számára támogatót. Ha a bíróság kezdeményezi a gyámhatóság felé, akkor hivatalból le kell folytatni az erre vonatkozó eljárást. 2015-ben összesen 91 személy volt, aki támogatott döntéshozatal alatt állt, 2016. december 31-én 149 ilyen személy volt. Ki fog alakulni a jó gyakorlat a bíróságok, gyámhatóságok részéről, az embereknek meg kell ismerniük a rendszer működését. A civil szervezeteknek is óriási jelentőségük van abban, hogy a támogatott döntéshozatal jó hírét eljuttassák, hogy ezt érdemes kérni, érdemes alkalmazni. A választójoggal kapcsolatban elmondta, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 2018-as módosítása egyértelművé teszi, hogy amikor a gyámhatóság indítja a pert a gondnokság alá helyezés iránt vagy kezdeményezi a felülvizsgálatot, akkor sosem kezdeményezi a választójog gyakorlása tekintetében a cselekvőképesség korlátozását, csak azt kezdeményezheti, hogy ennek a feloldása történjen meg egy felülvizsgálat során. Ez a szakértőn és a bíróság mérlegelésén fog múlni.

Dr. Gazsi Adrienn a Kézenfogva Alapítvány képviselőjében elmondta, hogy a beadványukban egy ombudsmani jelentésre hivatkoznak, melynek megállapításait fontosnak tartják figyelembe venni. Kiemelte a támogatói hálózattal kapcsolatos javaslatot, melyre nem érkezett reakció. Elmondta, hogy bár a Ptk-ban benne van, hogy a gondnokság alá helyezés felülvizsgálatakor az érintett környezetét vizsgálnia kell a bíróságnak, gyakorlati szakemberként az a tapasztalata, hogy a bíróság nem tudja,

hogyan azonosítsa a támogató környezetet. Adott esetben egy hozzátartozó nem feltétlenül bizalmi kapcsolat. Erre nem léteznek protokollok. A támogató döntéshozatali törvény azt telepíti a családsegítő szolgálatokhoz, hogy a belátási képesség kisebb mértékű csökkenését vizsgálja. Abban kellene módszertani segítséget nyújtani, hogy hogyan azonosítsák az érintettnek a természetes támogató közegét. Beszámolt egy előremutató gyakorlatról, melyben az bíróságok részére becsatolják a mentorok írásbeli szakvéleményét. Tapasztalatuk szerint ez minden esetben támpont a bíróságok számára a döntéseikhez, mivel a gyámhivatal nem rendelkezik információkkal.

Mikesy György a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesülete képviselőjében egyetértett abban, hogy pozitív fejlemény van a választójoggal kapcsolatban. Támogatóként látja a bírói gyakorlatot, akik türelmesen, körültekintően járnak el. Felhívta a figyelmet rá, hogy a fogyatékos személyek a választhatóság jogával kapcsolatban akadályozva vannak. Véleménye szerint a kormányzati reakció nagyon gyenge, nem adekvát választ ad a problémára.

Dr. Pátkai András a MEOSZ képviselőjében a választójoggal kapcsolatosan megjegyezte, hogy a választókerületenként kialakítandó egy akadálymentes helyiségnek egyrészt örülnek, másrészt előremutató jogszabály módosítást várnak, mely szerint az összes ilyen terület akadálymentes legyen.

Perlusz Andrea az ELTE BGGYK képviselőjében elmondta, hogy örül a támogató döntéshozatal fejlődésének. Felvetette, hogy progresszív dolog lenne megvilágítani a diagnosztikai vizsgálatot, amelyen a cselekvőképesség megállapítása és korlátozása alapul, illetve, hogy az a pszichiátriai gyakorlat, amellyel a szakvéleményezés történik mennyire áll összhangban a nemzetközi gyakorlattal és trendekkel. A BGGYK-n zajlott egy kutatási folyamat, amelynek során készült egy áttekintés arra vonatkozóan, hogy mennyire irányul státusz megállapításra, illetve mennyire alapulnak ezek a vizsgálatok a meglévő funkció képességen. A hazai gyakorlat kapcsolatban nem elég pozitívak a tapasztalataik. Megerősítette, hogy a bíróságokon tájékoztatatlanság tapasztalható a támogató környezet vonatkozásában, szívesen vesznek minden véleményt, ami elősegíti a jó döntések meghozatalát. Igaz, hogy minden esetben kirendelnek pszichiátriai szakértőt, de ezek az IQ alapú vizsgálatok nem korszerűek.

Dr. Bibó Zoltán a választhatósággal kapcsolatban kiemelte, hogy a régi választójogi törvény ún. „kopogtató cédulákkal” tette lehetővé a passzív választójog gyakorlását. Az új választójogi törvényváltozást jelent, mely szerint egy ajánlóíven 500 ajánlást kell gyűjteni, ezzel lehet valaki egyéni képviselőjelölt. Ez könnyített lehetőségnek tekinthető. A választási eljárási törvény 88.§-a lehetővé teszi a fogyatékkal élő választópolgárok segítségét könnyített formában megírt tájékoztató anyag megküldésével, akár Braille-írással készült értesítő megküldésével. Ez is lehetővé teszi, hogy a választójog gyakorlása minél teljesebben érvényesüljön. Az akadálymentesített szavazóhelyiségekkel kapcsolatban megköszönte a MEOSZ észrevételét.

Dr. Lantai Csilla a támogató háló felvetésével kapcsolatban elmondta, hogy a helyzet valóban érett rá, hogy egyfajta módszertani segítséget kapjanak a szakemberek a környezettanulmányok elkészítéséhez: hogyan kell feltérképezni egy-egy személy vonatkozásában azt, hogy milyen környezet veszi körül, kik azok a személyek, akiknek a segítségére számíthat. Van egy kialakulóban lévő gyakorlat és ezt lehet jó irányba terelni és megfelelőképpen támogatni. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központok alkalmasak arra, hogy a feltérképezéshez információkat biztosítsanak, hiszen ebben nekik nagy gyakorlatuk van. Az EMMI nyitott egy ilyen módszertani háttér elkészítésére, és örömmel együttműködnek benne.

Dr. Boros Zsuzsa a cselekvőképesség diagnosztikájával kapcsolatban elmondta, hogy az EMMI-ben az egészségügyi terület feladata, hogy az igazságügyi szakértők számára előkészítse a módszertani leveleket. A bírók és a gyámügyi ügyintézők részére a látókörük kiszélesítésében sokat jelentene a képzés, mert a gyakorlat átalakításában nem feltétlenül csak a jogszabályok hozhatnak változást. Javasolta az OBH megkeresését a képzések kiszélesítése tekintetében.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy az egészségügyi szakterületnek megküldik a kérdést. Elmondta, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi szakterület már felvette az OBH-val a kapcsolatot a képzések ügyében. Folyamatban van egy olyan képzéssorozat indítása a bírói kar részére.

Dr. Gazsi Adrienn Lantai Csilla szavaira reagálva elmondta, hogy fontos a támogató személyének azonosítása, de emellett a fejlesztése és a hálózattá szervezése is nagyon fontos. A szülők sok esetben a nem tudják, hogy mi a támogatott döntéshozatal gyakorlata, hogy a kirendelt támogatóval hogyan működhet együtt.

Mikesy György hangsúlyozta, hogy a jelenlegi törvény szerint is vannak akadályai a választhatóságnak, pozitív változás nem tapasztalható. Az ajánlási ívek is akadályt jelentenek a fogyatékosokkal élőknek. A fogyatékosokkal élők bevonása a közéleti és politikai életbe pozitív diszkriminációval érhető el, amit az ENSZ is előír. A CRPD egyezmény előírja, hogy a részes államok gondoskodjanak arról, hogy a fogyatékos személyek is részt vehessenek a politikai- és a közéletben.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy az AOSZ beadványa is érintette ezeket a kérdésköröket.

Dr. Kálózi Mirjam az Autisták Országos Szövetsége képviselőjében a választójog kapcsán jelezte, hogy a kérdés azért is problémás, mert maguk a bírók sem tudják eldönteni, hogy mi alapján mondják azt, hogy valakit ki kell zárni a választójogból. A szakértői vélemények nem korszerűek, a választójog-képesség objektív módon nem vizsgálható, nincs rá vizsgálati módszer. A bírónak objektív bizonyítékokkal kell alátámasztani, hogy valakit miért fosztanak meg a választójogától. Erre valamilyen megoldást kell találni.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy a jognyilatkozat gyakorlása írásképtelen személy esetén kérdéskört az MVGYOSZ az ingatlan-nyilvántartással és a Magyar Posta üzletszabályzatával kapcsolatban, a MEOSZ pedig inkább általánosságban vetette fel.

Dr. Boros Zsuzsa hangsúlyozta, hogy az új Ptk. nem szigorít, több lehetőséget megenged, a kötelmi jogi könyvben nem ír elő tilalmat ebben a kérdésben. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI törvényben szigorúbb követelmény van megfogalmazva, közokirati formát határoz meg. Ez a plusz követelmény az adott személyek védelmét szolgálja.

Dr. Tóth Balázs az FM Ingatlan-nyilvántartási Osztály vezetője elmondta, hogy többször felmerült, hogy ez a szabály nem túl kirekesztő-e a fogyatékosokkal élőkkel. Az alapvető jogok biztosja két esetben is vizsgálta ezt a kérdéskört. Elmondta, hogy nincs akadálya annak, hogy ezt a szigorú szabályt eltöröljék, ha az Országgyűlés is úgy gondolja. Ez a szabály nagyon régen lépett hatályba, akkor ágazati szabályokba volt lefektetve, hogy írásra vagy olvasásra képtelen magánszemélyek milyen módon tehetnek jognyilatkozatokat, ezért került bele az Inyvtv-be. Az elmúlt húsz év során jó pár olyan jogszabály, illetve kodifikáció történt – pl. a PTK. kötelmi jogi szabályai között –, ahol erre már megoldás született, ami azt mondja ki, hogy közokirat helyett jogi képvisellel teljes bizonyító erejű magánokiratba is lehet foglalni. A jogi képvisellel természetesen nem lehet eltekinteni, ez nem diszkriminatív, mindenkire nézve kötelező bizonyos jogok tekintetében. Ez egy magánszemély legféléltetebb vagyoneleme, különösen a húsz évvel ezelőtti környezetben szükséges volt ezt a védelmet közjegyzői okiratba foglalással védeni. Azóta az új ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény olyan kötelezettségeket ír elő a jogi képviselőknek, ami alapján a személyazonosítások és a jognyilatkozat tételek szigorúbban vannak szabályozva. Emiatt is érdemes ezt felülvizsgálni. Ingatlan-nyilvántartási eljárásjogi szempontból irreleváns, hogy milyen okiratba van ez foglalva, ezt az ügyfél igényeknek megfelelően tudják változtatni, illetve igazítani ezeket a szabályokat. Az elkövetkezendő időszakban az FM nem tervez előterjesztést az Inyvtv. módosítására, de a témával kapcsolatos más jogszabály módosítások során megjelenhet.

Dr. Ádám Adrienn az NFM Integrációs és Közmű Szabályozási és Koordinációs Főosztály képviselőjében a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó szabályok tekintetében elmondta, hogy két külön képet kell megvizsgálni ahhoz, hogy igazolni tudják, hogy egy vak vagy gyengén látó személy hogyan tudja teljes bizonyossággal átvenni ezt az okiratot. Az egyik az írásra való képtelenség vagy az írástudatlanság, amit a Ptk. szabályoz és teljes bizonyító erejű magánokirathoz vagy közokirathoz köti ezt a kérdéskört. A másik az olvasásra való képtelenség. E tekintetben a Ptk. tanú jelenlétét írja elő. Ha ezeket a szabályokat figyelembe vesszük, akkor a Postának sem az üzletszabályzata, sem a Kormányrendelet nem terjeszkedik túl a Ptk-beli szabályokon. Ebben a kérdéskörben az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala is vizsgálta a Magyar Posta gyakorlatát (AJB-2214/2015.), melyről visszajelzést nem kaptak. Ezt a postai gyakorlatot egy beadvány alapján az Egyenlő Bánásmód Hatóság is vizsgálta (EBH/239/1/2015.) és elutasította a kérelmező kérelmét azzal, hogy hátrányos

megkülönböztetés nem állapítható meg. A tényleges gyakorlatot figyelembe véve a hivatalos irat átvételének tekintetében, önmagában a név aláírásának a képessége egyértelműen bizonyíthatóan fennállhat, ha írásra képes személyről van szó. A valódi problémát az jelenti, hogy hogyan tudják igazolni és biztosítani az érintett személy részére, hogy az adott dokumentumot, az adott tartalommal, az adott pillanatban veszi át. Véleménye szerint a Posta jelenlegi gyakorlata a Ptk. szabályainak megfelel, ezen túlmenően a postai garanciális szabályok nem csak a Posta érdekét támasztják alá, hanem első sorban a címzettek érdekét képviselik. Ilyen értelemben a gyakorlatot megfelelőnek tartják, viszont várják a javaslatokat az MVGYOSZ-tól a megfelelő alternatívák kidolgozásához, amellyel tudnának módosítani a jelenlegi gyakorlaton.

Mandelik Ágnes a Magyar Posta Zrt. képviseletében elmondta, hogy az a szabály, amit jelenleg a postai szolgáltatások nyújtásának és a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályairól, valamint a postai szolgáltatók általános szerződési feltételeiről és a postai szolgáltatásból kizárt vagy feltételesen szállítható küldeményekről szóló 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet 26.§ 1) bekezdése tartalmaz, elsősorban a címzett védelmét szolgálja. Szívesen vesznek minden olyan segítséget, amely a kézbesítők oktatását elősegítené. Amennyiben a címzettek sérelmesnek ítélik a szabály alkalmazását, abban is segítséget kérnek, akár konkrét esetek vonatkozásában is. A Posta sokat tesz azért, és büszke is arra, hogy bizalmi szolgáltatóként kifejezetten segíti a címzetteket.

Dr. Nagy Sándor az MVGYOSZ képviseletében elmondta, hogy indokolatlannak tartja ezt az aggódást és a személyiségi jogaikban is sértve érzi magukat. Véleménye szerint a Postának az a dolga, hogy a küldeményt kézbesítse. Nem feltételezi a Posta dolgozójáról, hogy a vakoknak nem azt a küldeményt adja át, amit neki egy hivatal kézbesíteni akar. Ne kelljen plusz tanúkat vinnie a vak embernek a levele átvételéhez. Hangsúlyozta az egyenlő felekként való együttműködés fontosságát. Elmondta, hogy az alapvető jogok biztosához fordult mindkét ügyben és nem kapott választ egyik esetben sem. Úgy érzi, hogy a szabály hátrányos megkülönböztetés a vakokra nézve, különbségtételt tartalmaz vak és nem vak címzett között. Kérte, hogy ezt az álláspontot vizsgálják felül.

Dr. Juhász Péter hangsúlyozta, hogy az NFM és a Magyar Posta hozzászólásában is elhangzott, hogy nyitottak bármilyen gyakorlat kialakítására, ami javíthat az érintettek szempontjából ezen a helyzeten. Ez egy jó fórum az egyeztetésekre.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota a MEOSZ képviseletében az írásbeli nyilatkozattétellel kapcsolatban megjegyezte, hogy az aláírni nem képes személyek a Ptk. jelenlegi szabályozása szerint kizárólag közokirati formában tudnak nyilatkozatot tenni, a teljes bizonyító erejű magánokiratot nem tudják aláírni. A közokirati forma valóban egyfajta védelmet jelent ezen embereknek a számára, viszont rendkívül sok problémát és költséget is jelent egyben. Ezen a gyakorlaton lazítani kellene, azzal, hogy az ő érdekeik, a jogvédelmük továbbra is fennmaradjon. Fogalmaztak meg javaslatokat ezzel kapcsolatban. A közigazgatási eljárásokban is vet fel problémát az, hogy ügyfelek nem tudnak aláírni. Erre a kerettörvényekben valamilyen szabályozást kellene alkalmazni.

Dr. Csikós Tímea az Alapvető jogok Biztosának Hivatala képviseletében elmondta, hogy személy szerint nem tud **Nagy Sándor** beadványáról, de biztosan állította, hogy ha nem érkezett válasz, annak adminisztratív oka lehet. Ígéretet tett rá, hogy az ülés után azonnal utána jár ennek. Amennyiben olyan tartalmú a kérés, hogy érdemben foglalkozott vele a Hivatal, abban az esetben a TMCS tagságát is tájékoztatni fogja.

Mikesy György a kötelmi jogok és az írásbeli nyilatkozattétel kapcsán elmondta, hogy biztosítani kellene a könnyen hozzáférhetőség jogát. Az értelmi fogyatékos emberek számára a könnyen érthető szöveghez való hozzáférést kell biztosítani. A siketek esetében a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás biztosított, de köztük is vannak olyanok, akik igénylik a könnyen érthető szöveghez való hozzáférést. A 8 és 10 napos határidők betartása nehéz számukra. Vannak olyan fogyatékosokkal élő személyek, akik megbíznak valakit az ügyeik intézésére. Számos esetben próbált így segíteni, de nem hozzátartozó. A „semmit rólunk nélkülünk elv” alapján kéri, hogy a jogszabályalkotásba vonják be a fogyatékos személyek képviselőit.

Dr. Kálózi Mirjam felvetette, hogy az elektronikus aláírás segítség lehet ezeknek a személyeknek. Ehhez ki kell dolgozni, minden területen be kell építeni a jogszabályokba, hogy az elektronikus aláírás milyen esetekben, hogyan alkalmazható. A papír alapú eljárások esetében a MEOSZ javaslata, a

számozott aláírás-bélyegző szintén jelenthetne megoldást. Meg kell vizsgálni a jogszabályokat, hogy hova építhetők be ezek a részletszabályok. Példaként említette, hogy a mozgáskorlátozott személy parkolási igazolványát csak aláírás után lehet átvenni, akkor is, ha az ügyintézés során rávezették az igazolványra, hogy az érintett írásképtelen.

Dr. Nagy Sándor elmondta, hogy érzi az NFM és a Magyar Posta pozitív hozzáállását, de nem mondták ki egyértelműen, hogy a súlyos megkülönböztetéssel nem értenek egyet, a jogszabályt és az üzletszabályzatot módosítani kell. A helyzet akkor oldódik meg, ha az üzletszabályzat a vakokra nézve nem fog ilyen szigorú szabályokat tartalmazni. Ez egy új szabályozás, régen nem volt gond a küldemények átvételével. Az AJBH-nak elmondta, hogy az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos levelet februárban írták és ősszel érdeklődtek róla. A postával kapcsolatosan az alapvető jogok biztosa kereste meg őt, amikor az újságban megjelent, hogy a vak ügyfelekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetést alkalmazzák. A feltett kérdésekre válaszoltak és kifejtették a MVGYOSZ álláspontját. Egy levélben tájékoztatást kért, hogy mi lett a sorsa ennek az eljárásnak és arra sem kapott választ.

Dr. Tóth Balázs az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatban elmondta, hogy AJBH AJB-2644/2015. és AJB-3256/2015. számú megkereséseire kellett válaszolniuk 2015-ben. Jelezte, hogy tájékoztatást várnak ezekben az ügyekben.

Dr. Ádám Adrienn jelezte, hogy az AJBH-től megkeresés érkezett, melyre válaszoltak, kifejtették az álláspontjukat, az AJB-2214/2015. számú ügyben kérnek tájékoztatást. **Nagy Sándor** hozzászólására reagálva megjegyezte, hogy az FM jelezte, hogy készséggel megváltoztatja az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos szabályokat, de elhangzott az FM és az IM részéről is, hogy ez az általános szabályoktól eltérően szigorúbb rendelkezést tartalmaz. Érthető, hogy hajlandóak visszalépni és az általános szabályok szerint történjen a szabályozás. Véleménye szerint az NFM esetében ebben a kérdésben nem feltétlenül az írásbeli képesség dominál, hanem az, hogy az illető személy tudja, hogy mit vesz át. E tekintetben a Ptk. egyértelmű rendelkezést tartalmaz arról, hogy a tett írásbeli jognyilatkozatban az érintett személynek minden kétséget kizáróan tudnia kell, hogy mit ír alá, milyen tartalommal és hogyan történik ez. E tekintetben természetesen megvizsgálják a lehetőségeket, amelyek megfelelnek a Ptk-beli szabályoknak, illetőleg, hogy ennek megfelelően a postai kézbesítőt tudják tanúként alkalmazni.

Mandelik Ágnes hozzátette, hogy ez nem új szabály, már a korábbi postatörvény végrehajtási rendelet, a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendelet a 25.§ 3) bekezdése tartalmazta. Idézett a jogszabályból: „Az írni nem tudó, a latin betűket nem ismerő, a vak, vagy egyéb ok miatt írásában gátolt címzettnek a könyvelt küldeményt írni tudó...”. A 2013. január 1-én hatályba lépett 335/2012. (XII. 4.) Korm. rendelet így szól: „Az írni nem tudó, a latin betűket nem ismerő, vagy egyéb ok miatt írásában gátolt...” A korábbi szövegben nevesítetten szerepelt a vak címzett. Vélelmezte, hogy nem véletlenül került ki a „vak” fordulat a jogszabályból. A Posta ÁSZF szó szerint idézte korábban is és jelenleg is szó szerint idézi a Kormányrendeletet. Javasolta megvizsgálni olyan értelmezés lehetőségét, ami alternatív megoldást kínálhat, ami mindkét fél számára elfogadható és elsősorban a címzetti garanciális szándékokat jól tudja megvalósítani.

Dr. Boros Zsuzsa elmondta, hogy arra nem tud ígéretet tenni, hogy a Ptk. e tekintetben módosulni fog. Megjegyezte, hogy törvényben el lehet térni a Ptk-tól. Lehetőség van arra, hogy a tanú postai dolgozó legyen, de meg kell vizsgálni ezt a kérdést.

Dr. Juhász Péter hozzátette, hogy véleménye szerint a jelenlegi szabályozás kiindulópontja az érintett személy védelme. Megkérdezte, hogy van-e más szempont, ami igényli ezt az eljárást. Mert az érintett személyek nem igénylik ezt a védelmet.

Mandelik Ágnes hozzátette, lehetséges, hogy van olyan csoport, akik ezt a védelmet nem igénylik, de lehetséges, hogy van más, akinek szükséges. A kiinduló javaslatuk, hogy a védelmet nem igénylő, sőt visszautasító csoporttól segítséget kérnek, hogy ebben a helyzetben hogyan igazítsák el a postai dolgozókat úgy, hogy az a jogszabálynak is és az érintetteknek is megfeleljen.

Mikesy György javasolta, hogy amennyiben lehetséges, kormányrendeletben szabályozzák ezt a kérdést. Biztosítani kell a könnyen érthető szöveghez való hozzáférést, mert rengeteg jogi nyilatkozat van, és sokan nem tudnak eligazodni benne.

Dr. Tóth Balázs megjegyezte, hogy az értelmezhetőség kérdése össztársadalmi probléma. Az egyik oldal az okirat szerkesztőinek a felelőssége, hogy a szerződések érthetően legyenek megszerkesztve. A másik oldal, az ingatlanügyi hatóságok nem attól szakszerűek, hogy nem lehet megérteni azt, amit leírtak, hanem attól, hogy jogszabályszerűen jártak el. Az ingatlan-nyilvántartás vonatkozó összefoglalásában elmondta, hogy van egy Ptk-s rugalmasabb szabályozás valamennyi szerződésre, amely megengedő, hogy olyan ember írja alá – jogi képviselő előtt – a szerződést, aki esetleg vak, gyengén látó vagy siket. Ez a fajta kiskapu nem csak az ingatlan-nyilvántartást illeti, itt a speciális alanyi kör, illetve a vagyonelem értéke, amit mérlegelni kell. Ez elsősorban nem ingatlan-nyilvántartási eljárási kérdés, ezért ha konszenzus alakul ki az érintettek és a jogalkotók között, hogy ezt a szabályt el kell törölni, akkor el kell törölni. Mivel az ingatlan-nyilvántartás közhitelességének szempontjából ez nem annyira jelentős kérdés. Amennyiben olyan előterjesztés születik, amely ennek a szabálynak a hatályon kívül helyezésével jár, az elé az FM nem gördít akadályt.

Dr. Juhász Péter kiemelte, hogy az NFM, a Magyar Posta, az IM és az FM, valamint a MVGYOSZ és a MEOSZ előtt nyitva áll a további egyeztetés lehetősége akár írásban, akár szóban.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota az aláírással kapcsolatos szabályozás anomáliái kapcsán kiemelte, hogy ez egy könnyen kezelhető probléma. A parkolási igazolvány kapcsán elmondta, hogy azért nem adják ki annak, aki nem tudja aláírni, mert a kormányrendelet melléklete azt tartalmazza, hogy a parkolási igazolvány csak akkor érvényes, ha azt a jogosult személy aláírja. Ezt a problémát többen jelezték a MEOSZ-nak. Sőt addig elment a dolog, hogy az ügyintézőben felvetődött, hogy helyezték az illetőt gondnokság alá. Ezt a szabályozási anomáliát mindenképpen szükséges megszüntetni.

Dr. Pátkai András kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a MEOSZ a postai és az ingatlan-nyilvántartási anyagot már továbbította a címzetteknek minisztériumi szinten is. A MEOSZ javaslata a Ptk. és a Pp. módosítása. Kiemelte azokat a mozgáskorlátozott személyeket, akik azért írásképtelenek, mert felső végtagi bénultság vagy hiány áll fent, tehát fizikai képtelenség, hogy az aláírást megtegye. Elmondta, hogy az ügyvédek számára is megterhelő az adminisztráció, viszont szerződést elkészíteni nem tudnak az érintettek részére, mert nem tudják azt aláírni, így csak „statisztálhatnak” egy közjegyzői eljárásban. Ez egy fontos terület, mindenképpen el kell gondolkozni az ide vonatkozó jogszabályok pontosításán. Felvetette annak a lehetőségét, hogy az ügyvéd, mint tanú ellenjegyzésével tudná azt igazolni, hogy az előtte megjelent írásképtelen személy valóban ott volt és valóban az ő jognyilatkozatát tartalmazza az okirat. Csatlakozott a **Nagy Sándor** által elmondottakhoz, hogy a címzett és a postai kézbesítő viszonylatában tényleg semmi köze nincs a kézbesítőnek ahhoz, hogy mit tartalmaz a küldemény. Nem tartja megalapozottnak a tárca aggodalmát, legyen az érintettre bízva, hogy mit csinál az átvett küldeménnyel és annak tartalmával.

Mandelik Ágnes kiemelte, hogy a parkolási igazolványok írásképtelenek részére postai úton történő kézbesítése jól működött, ugyanis a Posta jogszabályban meghatározott módon, meghatározott esetekben helyettes átvevőnek is átadhatja a küldeményt. Ez a része rendezett a postai szolgáltatásnak. A helyettes átvevő jogszabályi kötelezettsége, hogy a küldeményt a címzettnek időben eljuttassa.

Dr. Gazsi Adrienn felvetette, hogy a közjegyzői eljárással kapcsolatosan is indokolt a felülvizsgálat a meghatalmazás adás irni, olvasni nem tudó személy esetében. Példaként említett egy esetet, amikor a közjegyző orvosi igazolást kért, hogy teljes belátási képesség birtokában van az érintett, ahhoz, hogy ő, mint közjegyző aláírja az érintett helyett a meghatalmazást, amit valakinek akar adni.

Dr. Juhász Péter kérte a résztvevőket, hogy az ülés után módosítani, kiegészíteni kívánt észrevételeket, javaslatokat küldjék meg. Felajánlotta a Főosztály közreműködését további kétoldalú egyeztetések során, amennyiben erre igény van. A SINOSZ beadványában szerepelt a politikai életben való részvétel témakörében az információkhoz való egyenlő esélyű hozzáférés kérdése.

Dr. Illés Melinda a BM Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály képviselőjében megjegyezte, hogy a SINOSZ beadványának második pontja vonatkozik rájuk. Megjegyezte, hogy nem ismeri a törvény előkészítésért felelős főosztály reakcióját a kérdésre. Elmondta, hogy a büntetés

végrehajtást érintően az a sajátos helyzet állt elő, hogy a szervezet felügyelete a BM-hez tartozik és a szervezetre, illetőleg a személyi állományra vonatkozó szabályozás is, viszont a fogvatartottakra vonatkozó szabályozás az IM feladatkörébe tartozik.

Dr. Juhász Péter pontosította a témakört. A SINOSZ beadványának második pontja, a büntetés végrehajtási intézményekre vonatkozó témakör tekintetében kéri a BM reakcióját.

Dr. Illés Melinda elmondta, hogy a felvetés lényege, hogy a siket és nagyothalló személyek a hallásállapotuk miatt ne kerülhessenek hátrányos helyzetbe a büntetés végrehajtási intézményekben és erre szeretnének a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény módosítását, mert az nem elegendő, hogy a törvény úgy fogalmaz, hogy a számára érthető módon kell megadni a tájékoztatást. A BM álláspontja szerint ez megfelelő garancia, az egészségügyi törvényben is ez van megfogalmazva. Kiemelte, hogy a büntetés végrehajtási törvény egyik alapelve az egyéniesítés alapelve. Nem vezetnek statisztikát arról, hogy a fogvatartottak közül hányan élnek bármilyen fogyatékkal, de egy korábbi statisztikai adat szerint a halláskárosultak létszáma 25 fő volt intézetenként, a fogva tartottak száma 18.000 körül van. Három olyan intézet van, ahova el tudják helyezni a súlyos vagy krónikus fogyatékkal élőket, a BV Központi Kórháza, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet (IMEI) és a nagyfai Krónikus Utókezelő Részleg. A nagyfai Krónikus Utókezelő Részlegben látják el azokat a vak személyeket, akik nem tudják önmagukat ellátni. A büntetés végrehajtási szervezeten belül a végrehajtási fokozatoknál is differenciálni kell, vannak bizonyos speciális végrehajtási szabályok. Van egy pszichoszociális részleg, ahol a valamilyen okból segítségre szorulókat helyezik el, adott esetben az időskorú fogvatartottakat. A tájékoztatáshoz való jog, a siketek esetében elsősorban írásban történik, ezen túlmenően rendőrségi jelnyelvi tolmácsot vesznek igénybe például befogadáskor. Egyre több intézményben van olyan személyi állományi tag, aki ilyen képesítéssel rendelkezik, illetve támogatják a tolmácsképzésben való részvételt. Ezen túlmenően lehetőség van együttműködési megállapodás kötésére a jelnyelvi tolmácsot biztosító szervezetekkel. Az előzetesen letartóztatottak a büntetőeljárás során a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény határozza meg a tájékoztatást, illetve a kommunikációt a büntetőeljárás jogok gyakorlása keretében. **Illés Melinda** a gyógyászati segédeszközök és tartozékok használatának, illetve az ehhez szükséges orvosi és egyéb ellenőrző vizsgálatokon való részvétel biztosításával kapcsolatban elmondta, hogy az egészségügyi ellátásra háttérszabályként a mindenki másra is érvényes egészségügyi és társadalombiztosítási törvény vonatkozik, ugyanúgy jutnak hozzá a gyógyászati segédeszközökhöz, gyógyszerekhez. Abban az esetben, ha gyógyászati segédeszközt kell beküldeni az intézetbe, az nem számít bele a havi egy csomagba, amely az intézetekbe beküldhető. Alapvetően a három felsorolt intézeti ellátást kell a fogvatartottaknak igénybe venni, de ha olyan állapotban van a fogvatartott, hogy a büntetés végrehajtás szervezet keretein belül nem oldható meg az egészségügyi ellátása, akár az intézet orvosa, a Kórház vagy az IMEI nem tudja ellátni, mert nincs meg a megfelelő infrastruktúra, akkor civil klórházba kihelyezik a fogvatartottat szakvizsgálatra vagy kórházi kezelésre. Létezik a büntetés félbeszakítás lehetősége is, de az egy másik téma. Véleménye szerint a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem kell külön rendelkezéssel szabályozni.

Mikesy György megjegyezte, hogy **Illés Melinda** teljesen más valóságot mutatott be, mint amit tapasztalnak. Nagyon hátrányos helyzetben vannak. A tapasztalatok szerint nem kerülnek a felsorolt intézményekbe. Volt tanítványai között vannak fogvatartottak, akiket botrányos módon kezeltek, megalázták őket a rabok és a büntetés végrehajtás dolgozói is. Elmondott egy esetet, amelyben jeltolmácsként vett részt. A pszichiátriára kezelésre vitelkor nem engedték, hogy levegyék a bilincset, pedig csak így tudnak kommunikálni jelnyelven. Korábban kezdeményezte szegregált intézmény létrehozását a fogyatékos személyeknek a büntetés végrehajtás területén.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy a következő témakör a MEOSZ beadványának 4. pontja a szociális intézményekben tapasztalt állapotokkal, valamint az AOSZ anyagában jelzett intézményi halálesetekkel kapcsolatos kérdéskör.

Molnár Edina az EMMI Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatások Főosztálya képviselőjében a MEOSZ problémafelvetésével kapcsolatban jelezte, hogy az EMMI gödi Topházban végzett rendkívüli vizsgálatának jelentése jelenleg nem nyilvános az információs önrendelkezési jogról és az

információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (6) bekezdése alapján, mivel ez egy döntés megalapozását szolgáló adat, amelyből kormányelőterjesztés készült. Az intézkedési tervre adott fenntartói reakció hasonló okok miatt nem nyilvános. Elmondta, hogy sok azonnali intézkedést követelő lépés megtörtént, új intézményvezető került kijelölésre. A szociális intézményi halálesetekkel kapcsolatban elmondta, hogy a kérdéskört az AJBH AJB-88/2017-es ügyszámú jelentése is érintette. EMMI ágazatközi munkacsoport keretein belül elkezdtek a vizsgálatát annak, hogy a lehetőségre tekintettel hogyan lehet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények ellátottjainak haláleseteit kivizsgálni. Hangsúlyozta, hogy a fogvatartási helyként való értelmezés és az ebből következő automatikus boncolás kérdése problémákat vet fel. Az igaz, hogy bírói határozattal kerülhetnek ellátottak szociális intézetekben, de ezek az esetek elenyésző számban fordulhatnak elő. A jogviszony alapja általában önkéntes megállapodás. Az alapvető jogok biztosával egyetértve az EMMI indokoltan tartotta megvizsgálni, hogy hogyan tudná jogszabályilag, illetve protokoll szinten módosítani. A szociális, a fogyatékosügy, a gyermekvédelmi, az ápolásügyi, illetve az állami fenntartói oldalt bevonva elkezdtek a közös gondolkodást. Több probléma is felmerült már, az intézményi elhalálozások során az intézmény a halottvizsgálati bizonyítványból nem kap másodpéldányt, illetve ha az ellátott kórházban hunyt el, arról sem kap tájékoztatást az intézmény. Fontos lenne a KENYSZI rendszerében is megjeleníteni az intézményi jogviszony megszűnésének okát. Ezt próbálják orvosolni. Megkezdődött a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló 351/2013 (X. 4.) Korm. rendelet módosítását. Ez a kormányrendelet az egészségügyi ágazathoz tartozik, a szociális terület – annak érdekében, hogy ezek a viszonyok rendezettek legyenek – javasolta, hogy az intézményi orvosnak szükséges minden esetben ott lennie a halottvizsgálatnál, hogy eldöntse, hogy rendkívüli halál következett-e be, illetve, hogy szükséges-e a boncolás. Januárban lesz a következő munkacsoportülés, amelyen az egészségügyi területtel megvitatják a további lépéseket.

Dr. Kálózi Mirjam megköszönte a tájékoztatást, megkérdezte, hogy a munkacsoport munkájába bekapcsolódhat-e az AOSZ. Felvetette a kérdést, hogy a függetlenséget mennyire tudja garantálni, ha az intézményekkel kapcsolatban valamilyen jogviszonyban álló orvos állapítja meg a halál bekövetkeztét, illetve ő dönt arról, hogy legyen-e boncolás. Ilyen esetben megfontolandó lenne egy az intézménnyel nem jogviszonyban álló orvos vagy valamilyen szakértő bevonása. Kulcsfontosságú lenne az egész eljárásrendet, a mechanizmust úgy kialakítani, hogy felderíthető legyen, hogy az intézmény részéről történt-e mulasztás.

Molnár Edina jelezte, hogy az intézmény orvosa az, aki olyan információk birtokában van, amelyek hozzásegíthetnek egy ilyen nyomozást vagy az egész eljárást ahhoz, hogy miért történt a haláleset. Egy független orvos szakértő nem látja azokat a folyamatokat, amelyek az intézményen belül, a halálesetet megelőzően bekövetkeztek. A munkacsoport munkájával kapcsolatban elmondta, hogy egyelőre minisztériumi szinten gondolkodnak, de amint kialakul valamilyen közös álláspont, akkor bevonnak külső szereplőket is.

Dr. Gazsi Adrienn a Kézenfogva Alapítvány Jogsegélyszolgálatának egy ügye kapcsán jelezte, hogy nem elegendő egy orvos, hiszen sokszor olyan vélelmezett szakmai mulasztásokra vezethető vissza, hogy egy egyéni gondozási vagy fejlesztési terv szerint nyújtották-e az adott szolgáltatást, az adott beavatkozást. Ezt lehetetlen megállapítani, az orvos erre nem fog véleményt adni. Nincs egy olyan szociális szempontsor és következetesség, amelyek jogszabályban előírt követelmények lennének. Egyre alacsonyabb a presztízse a gondozási tervbe foglaltak megvalósításának. Ezeket is vizsgálni szükséges.

Mikesy György elmondta, hogy a Cházár András EGYMI igazgatójaként szoros kapcsolatban van a gödi Topházzal. Örül a pozitív fejleményeknek, ismeri az új igazgatót, az ő javaslatait is a kerekasztal elé szokta tární. Felhívta rá a figyelmet, hogy ez egy alulfinanszírozott intézmény a személyi és a tárgyi feltételek tekintetében is. A tapasztalataik alapján nem érdemlik meg azt a médiabotrányt, ami megtörtént velük. A saját erejük és tudásuk legjavát nyújtották, még a szülők sem panaszkodtak igazán rájuk. Kérte minél több szereplő bevonását országos szinten is.

Dr. Juhász Péter a MEOSZ M3-as metróval kapcsolatos felvetése kapcsán jelezte, hogy a Főváros, illetve a projektigazgatóság részéről írásos válasz érkezett.

Dr. Pátkai András elmondta, hogy tartottak munkacsoportülést, így ismeri a választ. A mai üléshez kapcsolódóan fontosnak tartotta kiemelni, hogy az érintettek szabad mozgáshoz való joga sérül. Nem tartják elegendőnek azokat a megoldásokat, amelyeket a tanulmány tartalmazott. A koncepció abból indul ki, hogy nem kell akadálymentesíteni az M3-as metró, a tanulmány készítői erre keresi a válaszokat. Felhívta a figyelmet arra, hogy egy állami támogatásból épülő beruházásról van szó, ahol lényegében az egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőség legkisebb szándékát sem akarja megtartani a kivitelezés. Ez egy olyan elvi alapokra helyezett eljárási mód, ami bárhol, bármikor megtörténhet. Azok a minimum követelmények, amelyeket a jogszabályok előírnak, nem valósulnak meg. Ezért a MEOSZ ezt minden lehetséges fórumon hangsúlyozza, mert egy olyan gyakorlatot jelez előre, amit nem kellene követni és mindenképpen szót kell emelni ellene.

Mikesy György kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a Bálna épületet eladták és a bevétel egy részét akadálymentesítésre fordítják. Ha ilyen alapvető problémák vannak, miért nem az egész bevételt fordítják az akadálymentesítésre?

Dr. Juhász Péter kérte, hogy az írásbeli felvetésekben tartsák magukat a problémafelvetés-javaslat párhoz annak érdekében, hogy a javaslatcsomag összeállításra kerülhessen. Jelezte, hogy a benyújtott anyagok utólag is kiegészíthetők vagy módosíthatók, a végleges anyagba a módosítás szerint fogják beépíteni. A következő ülés időpontjával kapcsolatban jelezte, hogy az eredeti január 4-ei ülés időpontja módosul a várható szabadságolások miatt, tekintettel a szakmai anyagok egy héttel korábbi megküldésére.

Szabó-Princz Viktória javasolta, hogy egy héttel csúsztassák az időpontot, 2018. január 11-én legyen a következő ülés és 4-én az anyagok megküldésének határideje.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy a Főosztály részéről megfelelő az időpont. Megkérdezte a jelenlévőket, hogy a január 4-ei határidő vállalható-e részükről.

A tagoknak nem volt ellenvetésük.

Szabó-Princz Viktória jelezte, hogy a Titkárság megküldi e-mailben a következő ülés időpontját és témáját.

Dr. Juhász Péter jelezte, hogy 2018. január 4-ig várják az anyagokat és várhatóan 11-én lesz a következő ülés, és az ülést további hozzászólás hiányában lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Juhász Péter főosztályvezető, Fogyatékoságügyi Főosztály, EMMI

A Munkacsoportülést követően a soron következő ülésre javasolt időpont 2018. január 15-ére, a beadványok megküldésének határideje 2018. január 8-ára módosult.